

ถอดเทปประเด็นให้สัมภาษณ์

ของ

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการ “จุดเปลี่ยนประเทศไทย” เรื่อง “ประชาชนได้อะไรจากรัฐธรรมนูญใหม่”
ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นักข่าว : จุดเด่น จุดดีของรัฐธรรมนูญนี้ขอให้อาจารย์อธิบายให้ฟังสักนิดครับ

ท่านมีชัย : ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ถ้าใครไปอ่านในหมวดเรื่องสิทธิและเสรีภาพก็อาจจะตกใจว่าหายไปความจริงเราจะแยกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือส่วนที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่ส่วนไหนที่เป็นสิทธิและเสรีภาพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนแทนที่เราจะไปเขียนไว้ให้เป็นสิทธิและเสรีภาพธรรมดาเราไปเขียนใหม่ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำ ยกตัวอย่างเช่น บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการทราบข้อมูลข่าวสารแล้วอย่างนี้ เราก็เขียนใหม่ว่ารัฐต้องมีหน้าที่จัดข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวกับข่าวมั่นคงให้ประชาชนได้รับทราบก็แปลว่าคุณต้องเปิดเรื่องหลายเรื่องจะไปอยู่ในหน้าที่ของรัฐ คราวนี้สิ่งที่ประชาชนจะได้จริง ๆ นอกเหนือจากสิทธิเสรีภาพที่สมบูรณ์ขึ้นกลับกว้างขึ้นเพราะเราจะเขียนไว้ว่าอะไรที่กฎหมายกับรัฐธรรมนูญไม่ห้ามแปลว่าคุณทำได้เป็นการวางหลักทั่วไปเลยนอกเหนือจากนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เราพูดกันอยู่เป็นประจำก็รวบไว้ลอย ๆ เราก็ไปเขียนให้มันชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้รู้ว่ารัฐจะไปทำอะไรที่กระทบกระเทือนประชาชนก็ตีไปทำให้ทรัพยากรธรรมชาติของเขาเสียหายก็ตีต้องให้เขามีส่วนร่วม

นักข่าว : ที่นี้ยอมรับอาจารย์ รัฐที่ผ่านมาจะมองว่าตนเป็นผู้ปกครองแต่ประเทศที่ทันสมัยรัฐต้องเป็นผู้ให้บริการในแนวคิดนี้อยู่ตรงไหน

ท่านมีชัย : มีเพราะว่าเราเขียนแม้กระทั่งขนาดที่ว่าตามปกติคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินจบแล้วแต่คราวนี้เราเขียนเลยว่าคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอย่างน้อยมีหน้าที่ ๔ - ๕ อย่าง อย่างหนึ่งก็คือต้องดูแลทุกข์สุขความผาสุกของประชาชนโดยทั่วถึงต้องซื่อสัตย์สุจริตต้องไม่ใช้จ่ายเงินทำให้เสียหายระยะยาวอันนี้เราจะกำหนดเอาไว้หมดเพื่อให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

นักข่าว : ที่นี้พอมีการกำหนดทางรัฐหรือผู้บริหารประเทศมีหน้าที่แล้วประชาชนก็สามารถอ้างตรงนี้ได้มากขึ้น

ท่านมีชัย : อ้างได้เพราะเวลาถ้าไม่ทำเคยพูดกันว่าคุณไม่เลือกผม ๆ ไม่ช่วยแบบนี้จะหมดแล้วไม่ได้ประชาชนเขาฟ้องเอาได้แล้ว

นักข่าว : หรือแม้กระทั่งอย่างนี้ครับอาจารย์ประชาชนเวลาจะทำมาหากินอะไรต้องไปขอใบอนุญาตให้ขุนวายุรัฐธรรมนูญจะทำให้ประชาชนทำมาหากินง่าย ๆ

ท่านมีชัย : คราวนี้เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญค่อนข้างจะเข้มชนิดหนึ่งว่าการออกกฎหมายของรัฐ ๑. รัฐพยายามให้มีกฎหมายน้อยที่สุดเพราะกฎหมายคือตัวบังคับ ๒. ถ้าจำเป็นจะต้องมีจะต้องมีเงื่อนไขว่าต้องไม่ละเมิดสิทธิ

เสรีภาพของเขาจนเกินจำเป็นจนทำให้เขาเสียสิทธิมนุษยชนผิดไปจากศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือจะวางเงื่อนไขเอาไว้เพื่อไม่ให้ใครก็ตามที่มีเสียงข้างมากนี้ออกนอกกรอบอะไรก็ออกทุกอย่างก็จะถูกป้องกันไว้

นักข่าว : ที่ได้ร่างรัฐธรรมนูญชุดเก่าที่ว่าประชาชนเป็นใหญ่ถ้าประชาชนคิดว่าเป็นใหญ่หมดก็จะวุ่นวายของอาจารย์เป็นอยู่ในระดับไหนครับ

ท่านมิชัย : ประชาชนก็จะมีสิทธิ เสรีภาพของบุคคลที่จะพึงมีแต่เราจะมีเงื่อนไขอยู่อย่างเดียวกันว่าในการใช้สิทธิและเสรีภาพต้องไม่ไปกระทบสิทธิและเสรีภาพของคนอื่นไม่ละเมิดหน้าที่ของตนเองคือทุกคนต้องมีกรอบเราวางกรอบรัฐบาลประชาชนก็ต้องมีกรอบซึ่งมีกรอบไว้เพื่อดูแลคนอื่นไม่ใช่ว่าเรามีสิทธิในบ้านเราแล้วเราก็จะเปิดเพลงตะโกนดังจนเพื่อนบ้านอยู่ไม่ได้หรือเอารถมาจอดขวางทางคนอื่นแบบนี้ก็จะทำไม่ได้

นักข่าว : ที่นี้อย่างสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องทรัพยากรซึ่งรัฐธรรมนูญปี ๔๐ ๕๐ มีเขียนแล้วในฉบับนี้

ท่านมิชัย : ที่ผ่านมาจะเขียนว่าประชาชนมีสิทธิในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติจบ คราวนี้เราไปเขียนเป็นหน้าที่ของรัฐว่ารัฐมีหน้าที่อนุรักษ์ดูแลทรัพยากรธรรมชาติแต่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยและต้องให้ประชาชนมีส่วนได้ผลประโยชน์จากทรัพยากรนั้น ประชาชนและชุมชนคือไม่ใช่เขามีแร่อยู่ในพื้นที่โอเคก็เป็นของรัฐแต่ว่าใครก็ไม่รู้มาขุด ๆ ไปแล้วคนตรงนั้นก็กินแต่ฝุ่นไม่ได้ประโยชน์อะไร ต้องถามเขาแล้วในขณะเดียวกันผลประโยชน์ที่เกิดจากตรงนั้นเขาต้องมีส่วนได้

นักข่าว : แต่ว่าอย่างกรณีพื้นที่ป่าไม้พื้พุดแบบนี้ก็จะก้ำกั้ว เจ้าหน้าที่ป่าไม้ก็ได้เงินเดือนจากรัฐให้ไปดูแลพื้นที่ป่าชาวบ้านแถวนั้นบางคนก็แอบถ่างบ้างบางคนก็บอกว่าต้องเข้าไปมีส่วนร่วมตรงนี้ความพอดีจะยังไง

ท่านมิชัย : ต้องเป็นไปตามกฎหมายไปกำหนดกันไว้ว่าขอบเขตของแต่ละอัน

นักข่าว : การมีส่วนร่วมก็ต้องมีขอบเขตเหมือนกันไม่ใช่รัฐธรรมนูญเขียนอย่างนี้แล้วไปตีความกัน

ท่านมิชัย : ไม่ใช่ เพราะรัฐเองยังทำไม่ได้อะไรที่เจ้าหน้าที่รัฐทำไม่ได้ประชาชนก็ทำไม่ได้เหมือนกัน

นักข่าว : แต่ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนฉบับนี้มีมากขึ้น

ท่านมิชัย : มีมากขึ้นเพราะว่าเราเปิดช่องไปถึงขนาดที่ว่าเดิมการมีส่วนร่วมก็คือการไปลงคะแนนเสียงประชามติแล้วอย่างอื่นไม่รู้คราวนี้กลไกของเรา ๑. เวลาเลือกตั้งกลไกก็จะกำหนดให้เขามีส่วนรับรู้แล้วพรรคนั้นจะเอาใครมาเป็นนายกรัฐมนตรี และที่สำคัญอีกอันหนึ่งก็คือว่าสมมติว่าคนที่สนใจทางการเมืองถ้าตามปกติไปสมัคร ส.ส. ก็ต้องไปอยู่กับพรรคการเมือง ๆ จะเลือกหรือไม่เลือกก็แล้วแต่คราวนี้เราเปิดช่องอีกช่องหนึ่งคือ ส.ว. ประชาชนทุกคนที่มีอาชีพต่าง ๆ ถ้าคุณสนใจถึงขนาดอยากเข้ามามีส่วนร่วมมาสมัครเป็น ส.ว. แล้วให้เขาเลือกกันเองเพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมของเขาจะเป็นการมีส่วนร่วมชนิดที่เขาเข้ามาในใจกลางอำนาจ

นักข่าว : แบบสภานามม้าเมื่อก่อนใหม่ครับอาจารย์

ท่านมิชัย : ไม่ง่ายขนาดนั้นเพราะว่าเราจะแยกกลุ่มเป็นอาชีพประสบการณ์อะไรต่าง ๆ แล้วก็ให้เขามาสมัครในแต่ละกลุ่มและจะให้มีการเลือกสมมติมี ๒๐ กลุ่มอีก ๑๙ กลุ่มจะมาเลือกกลุ่มแรกว่าจะเลือกใครในนั้นพออีก ๑๙ กลุ่ม กลุ่มนี้ก็มาเลือกวนกันไปมีคนถามว่าแล้วเขาจะรู้จักกันได้อย่างไรก็เหมือนกับเวลาที่เราไปเลือกผู้แทนก็พิมพ์ไปปลิวแทนที่จะต้องพิมพ์เป็นแสนมีคนสมัครสักพันคนเขาก็พิมพ์พันใบคุยนแนะนำกันไปแล้วก็เลือก

นักข่าว : รัฐธรรมนูญจะทำให้โฉมหน้าการเมืองไทยพลิกไป

ท่านมิชัย : ในส่วนที่พลิกจะพลิกในแง่ของการที่เราจะมีการเมืองที่สุจริตขึ้นเพราะเราจะสกัดคนไม่สุจริตออกด้วยการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้ค่อนข้างเข้มถ้าคุณเคยทำความผิดบางอย่างเราเห็นว่าคนอย่างนี้ไม่น่าไว้วางใจ เช่น คุณเป็นเจ้าของเปิดบ่อนการพนัน คุณค้ายาเสพติด คุณฟอกเงิน อะไรพวกนี้เราเห็นแล้วคนพวกนี้ถึงจะไม่ลงโทษจำคุกหรือฟันคุกมาแล้วเราก็เห็นพฤติกรรมไม่ควรมานี้ไม่ได้เป็นของใหม่หรือของผิดแปลกอย่างผู้ใหญ่นบ้านถูกห้ามแบบนี้มาตั้งแต่ร้อยกว่าปีแล้วตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ ถ้าคุณบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติคุณไม่สามารถเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ตลอดชีวิต

นักข่าว : ได้นำมาใช้ในระบบที่ใหญ่

ท่านมิชัย : ได้นำมาใช้ในระบบรัฐ

นักข่าว : อาจารย์ครับประชาชนจะสัมผัสได้ไหมครับว่าการเมืองเปลี่ยนจริง ๆ คืออาจารย์เหมือนสถาปนิกสร้างระบบทั้งหมดโลกทั้งหมดจะเปลี่ยนให้รู้สึกสัมผัสได้เลยว่าถึงขนาดนั้นไหมครับ

ท่านมิชัย : จะค่อย ๆ เห็นไปเพราะเมื่อตั้งแต่ต้นเรากัดคนสมัครต่อมาเมื่อเข้ามาแล้วเราก็มีกฎหมายว่าแบบนี้คุณต้องไม่ทำอย่างนี้ถ้าคุณทำไปเพราะฉะนั้นคนก็จะถูกค่อย ๆ สกรีน

นักข่าว : เราไม่ได้กำหนดว่าปริญญาตรีเป็น ส.ส. พอออกเป็นปริญญาตรีก็แอบไปซื้อใบปริญญามาคือคุณสมบัติไม่ว่าจะกำหนดอย่างไรพวกนี้ก็เลี้ยวไปเลี้ยวมาจนได้

ท่านมิชัย : ก็ต้องค่อย ๆ ดีขึ้นในการทำรัฐธรรมนูญคราวนี้เราตั้งเป้าหมายหรือจะเรียกว่าเงื่อนไขเอาไว้ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งต้องมีการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จเพราะคนทั้งหมดที่เกิดอะไรไม่ดีเพราะไม่มีวินัยไม่เคยคิดอะไรเพื่อส่วนรวมที่นี้ถามว่าแล้วอยู่ ๆ มาเปลี่ยนพวกเราเลยคงยาก ต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก ๆ การศึกษาต้องก่อนวัยเรียนด้วยซ้ำซึ่งต้องใช้ระยะเวลายาวมีเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่าต้องทำเพื่อวันข้างหน้า เรื่องที่สองที่ทำให้บ้านเมืองยุ่งเหยิงเพราะการบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มงวดกวดขันแล้วองค์กรไหนเป็นจุดที่สำคัญที่สุดก็คือตำรวจเราก็ไปดูว่าแล้วตำรวจจริง ๆ เป็นยังไงก็ตอบว่าตำรวจจริง ๆ ก็เป็นคนดีส่วนหนึ่งแล้วก็มีความรู้ความสามารถวางใจได้แต่ถามว่าแล้วทำไมเขาทำงานไม่ได้ผลคำตอบก็คือ ๑. คนทำผิดเยอะจนเกินไปจนกระทั่งไม่มีเวลาจับได้หมด ๒. ตัวเขาเองไม่มีอิสระเพราะเขาถูกเลื่อนกันขึ้นมาด้วยกระบวนการที่ไม่ชอบธรรมคนดีไม่ค่อยได้ขึ้นมาคนที่ขึ้นมาเกือบจะพูดได้ว่า ๘๙% ต้องวิ่งเต้นเราก็บอกว่าถ้าจัดปัญหาเรื่องวิ่งเต้นได้ตำรวจจะวางใจได้ไหม

นักข่าว : ที่นี้ตำรวจมีเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญไหมครับ

ท่านมิชัย : มีเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญในบทเฉพาะกาลต้องทำให้เสร็จภายในหนึ่งปีถ้าไม่เสร็จให้เลื่อนไปตามลำดับอาวุโส เราอาจจะได้คนดีบ้างหรือไม่ดีบ้างแต่อย่างน้อยคนขึ้นมาไม่ต้องเสียเงินให้ใคร

นักข่าว : อย่างปฏิรูปการศึกษาอาจารย์บอกได้ไหมคะว่าอย่างน้อยกำหนดอะไรอย่างไรที่ไม่เหมือนเดิม

ท่านมิชัย : เราไม่ได้กำหนดวิธีการเราบอกแต่เพียงเป้าหมายว่า ๑. การศึกษาภาคบังคับมีอยู่แล้ว ๒. เราหย่อนสะพานในรัฐธรรมนูญลงไปแล้วให้ทำตั้งแต่เด็กก่อนเข้าวัยเรียนเพราะเด็กช่วงวัยนั้นสำคัญต้องสร้างวินัยตรงนั้น ๓. เป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการจากการศึกษาคือ ๑. เป็นคนดี ๒. มีวินัย ๓. ภูมิใจในชาติ มีความสามารถ เรียนได้ตามความถนัด คือเชี่ยวชาญตามความถนัดไม่ได้มุ่งว่าทุกคนต้องไปเป็นนักวิทยาศาสตร์ไปเรียนเป็นนักคำนวณไม่ใช่เพราะฉะนั้นถึงจุดหนึ่งจะกำหนดก็เรียบร้อยแล้วจะเริ่มปล่อยให้เด็กเรียนตามที่ต้องการ

นักข่าว : อาจารย์กำหนดเป็นหน้าที่ใหม่คะ

ท่านมิชัย : เป็นหน้าที่ว่าจะต้องทำให้เกิดผลทำให้เกิดตามความถนัดแล้วก็เขียนไว้ในบทเฉพาะกาลด้วยเหมือนกันทำให้รัฐบาลนี้รับทำเสียเพราะว่าไม่ได้ทำแล้วเห็นในวันนี้หรือพรุ่งนี้

นักข่าว : เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญฉบับร่างที่ผ่านมาซึ่งไม่ผ่านการเห็นชอบของ สปช. อันนั้นจบไปแล้วที่นี้ของอาจารย์แตกต่างกับเขาตอนไหน

ท่านมิชัย : ตอนที่เขาโหวตไม่รับเราไม่ได้ยินเสียงว่าจะอะไรที่บอกว่าไม่ดีบอกแต่เพียงว่ามีองค์กรขึ้นมาองค์กรหนึ่งมีอำนาจซ้อนรัฐบาล คปป. เรารู้แล้วว่าไม่ยอมได้ คปป. รัฐธรรมนูญนี้ก็ไม่มีแต่เราเขียนขึ้นใหม่ นะครับรัฐธรรมนูญนี้ไม่ลอกเลียนแต่เราเหลือบดูอะไรที่ดีก็หยิบมาใส่ให้

นักข่าว : ที่นี้กับ คปป. ที่อาจารย์ออกแบบใหม่ที่ไม่เหมือนกับ คปป. หรืออะไรก็แล้วแต่ที่ไม่มี คปป. แล้วจะเป็นประเด็นที่จะมีผลกับประชามติใหม่ได้วิเคราะห์ให้ใหม่ว่าอะไรที่จะเป็นปัญหาในช่วงที่จะมีการประชามติ

ท่านมิชัย : ที่กำลังกังวลอยู่อย่างเดียวก็คือว่ามีคนคอยบิดเบือนว่าเป็นแบบนั้นเป็นแบบนี้ในสิ่งที่ไม่ได้เป็น

นักข่าว : อย่างที่บอกว่าเป็นซูไซใหม่ครับอาจารย์

ท่านมิชัย : นั่นก็เป็นสิ่งที่เข้าใจผิดเพราะว่าไปนึกว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๗ เขียนโรดแมปไว้ความจริงโรดแมปไม่มีในรัฐธรรมนูญโรดแมปเป็นเรื่องความตั้งใจของนายกรัฐมนตรีของ คสช. ว่าจะทำให้เป็นแบบนี้ผมก็คิดว่าคนอ่านซึ่งเขาคนพูดซึ่งเป็น ส.ส. ผู้อาวุโสนี้พูดอาจจะเกิดจากอารมณ์ใช้ถ้อยคำที่ไม่ควรใช้ผมเชื่อว่าถึงวันนี้ท่านก็คงเสียใจเหมือนกันที่พูดแบบนี้เพราะว่าเป็นการเข้าใจผิด

นักข่าว : ที่นี้ในบทเฉพาะกาลของอาจารย์มีอะไรสำคัญบ้างที่ในบทเฉพาะกาลต้องมี

ท่านมิชัย : บทเฉพาะกาลมีสำหรับการเปลี่ยนถ่ายเพราะว่าวันที่รัฐธรรมนูญใช้ ส.ส. ก็ไม่มี ส.ว. ก็ยังไม่มี คณะรัฐมนตรีก็ไม่มีถามว่าแล้วบ้านเมืองจะอยู่อย่างไรไม่ใช่ทุกอย่างจะเกิดขึ้นมาได้ตัวกฎหมายก็ยังไม่ เพราะฉะนั้นต้องมีการเดิมอยู่รัฐบาลเดิมอยู่ต้องมี สนช. เดิมอยู่ส่วนการปฏิรูปก็ต้องเดินหน้าก็ต้องมี สปท.

อยู่ คสช. ที่เขาดูแลมาทั้งหมดก็ต้องยังอยู่เพราะฉะนั้นตัวบทเฉพาะกาลก็คือบอกให้รู้สถานะภาพขององค์กรที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าก่อนที่รัฐบาลใหม่จะมาพวกนี้จะต้องทำอะไรแล้วก็จะอยู่ยังไงเท่านั้นเอง

นักข่าว : นับจากวันนี้ก็เข้าเดือนกุมภาพันธ์แล้วไปจนถึงเดือนมีนาคมเราจะได้เห็นร่างสุดท้ายที่เสร็จสมบูรณ์หน้าที่ของอาจารย์ต้องเข้มข้นไปเรื่อย ๆ หรือเปล่า

ท่านมิชัย : ตอนนี่ก็ต้องคอยรับฟังเพราะเดิมที่เขาส่งความเห็นมาก็เป็นความเห็นกว้าง ๆ ไม่รู้ว่าเราเขียนอะไรยังไงมาบัดนี้เขาเห็นแล้วว่าเราเขียนยังไงเขาก็จะไปดูว่าจุดนี้ดีแล้วจุดนี้ยังหย่อนอยู่จุดนี้ไม่เห็นด้วยเขาจะได้บอกมาพอบอกมาเราก็จะได้กลับมารวบรวมทบทวนพิจารณาว่ามีเหตุมีผลอย่างไรแล้วก็ถ้าเราแก้แล้วจะทำให้เราทั้งหมดทั้งระบบหรือเปล่าถ้าบางเรื่องเขาบอกไม่เห็นด้วยแต่เราต้องเขียนใหม่ทั้งฉบับก็คงไม่ไหวเหมือนกัน

นายวีรวัฒน์ เปรมนิวิวัฒน์

นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้จัดทำ